

MARTXOAK 8rako proposamena

Pertsona arrazializatuen erreferenteak lantzea ezinbestekoa da mundu berdinzaleago, inklusiboago eta aberatsago bat eraikitzeko. Pertsona guztiak, jatorria edozein dela ere, ekarpen garrantzitsuak egin ditzaketela aitortzeak gizarte hobe bat sortzen laguntzen du.

Arrazializatutako erreferenteak lantzeak mundua ez dela homogeneoa erakusten du, munduan kultura, etnia eta jatorri anitzak daudela. Hauek ikusgai egiteak haurrei eta gazteei aniztasuna aberasgarri moduan ikusten laguntzen die, aurreiritziak eta estereotipoak apurtuz.

Arrazializatutako haur eta gazteek, askotan, ez dute beren antzeko erreferenterik hezkuntzan, hedabideetan edo kultur arloan. Horrek euren autoestimua eta identitatearen garapena oztopatu dezake. Erreferente horiek ikusarazteak haur horiei adierazten die euren balioa eta potentziala, eta, aldi berean, etorkizunean euren ametsak lortzeko bidea posible dela sinesten laguntzen die.

Askotan, historia edo gizarteari buruzko irakaspenak ikuspegi eurozentristatik edo kolonialetik eskaintzen dira, eta horrek arrazializatutako pertsonen ekarpenak baztertu edo gutxien dituzte. Erreferente horiek integratzeak historiaren, kulturaren eta zientziaren ikuspegi osoagoa eskaintzen du, eta errealitate konplexuagoa eta aberatsagoa ulertzen laguntzen du.

Arrazializatutako erreferenteak lantzeak diskriminazioa eta arrazismoa murrizten laguntzen du. Ikasleei modu aktiboan irakasten zaie guztiek —jatorria edozein dela ere— balioa eta ekarpenak egiten dituztela. Honek bizikidetzaren sustatzen du eta gizarte kohesionatuagoa sortzen laguntzen du.

Arrazializatutako erreferenteak ez dira soilik haur arrazializatuentzat garrantzitsuak, haur guztientzat ere oso garrantzitsuak dira. Mundu global batean, guztiek jakin behar dute beste kultura eta jatorrietako pertsonen balioa eta haien ekarpenak. Hau da guztion elkarbizitzarako eta lankidetzarako giltzarria.

Hori horrela, proposamen hau luzatzen dizuegu martxoak 8rako.

Wangari Maathai-ri buruzko lanketa

Emalean atxikituta ariketa fitxak.

Bideoa euskaraz: <https://www.youtube.com/watch?v=20IUNaD9oaU&t=70s>

Wangari Maathai 1940. urtean jaio zen Kenyan, Afrika ekialdean. Txikitatik naturarekiko maitasun handia zuen; bere herrian, zuhaitz handiak, belardi berdeak eta ibai garbiak zeuden, eta horrek inspiratu egin zuen. Eskola joan ahal izan zuen, eta unibertsitatean ere ikasi zuen, horrek oso ezohikoa baitzen garai hartan Afrikako emakumeentzat. Ikasketak amaitu ondoren, biologian lizentziatu zen eta naturaren babeslea bihurtu zen.

Kenya aldatzen ari zen: enpresek eta gobernuak baso handiak moztzen zituzten, eta horrek lurra txikitu eta jende asko gosetu egiten zuen. Wangari konturatu zen zuhaitzak mozteak ez zituela soilik

landareak eta animaliak suntsitzen, baizik eta pertsonen bizitzak ere zailtzen zituela. Zuhaitzek ura gordetzen laguntzen zuten, lurra babesten zuten, eta janaria eta materialak eskaintzen zizkieten familiei.

Wangari "Green Belt Movement" (Gerriko Berdea Mugimendua) sortu zuen, emakumeekin elkartzeko basoak berreskuratzeko. Bere ideia sinplea zen: zuhaitzak landatu eta herritarrek ingurumenaren garrantziaz jabetu. Emakume askok bere mugimendura batu ziren, eta milaka zuhaitz landatu zituzten elkarrekin. Zuhaitz bakoitzak itzala, fruituak eta aire garbia ekartzen zituen. Horrez gain, emakumeek diru apur bat irabazten zuten eta beren komunitateetan lider bihurtzen ziren.

Hala ere, Wangari aurrean izan zituen oztopo asko. Gobernuak bere lana arriskutsutzat jo zuen, eta Wangari kartzelaratu egin zuten behin baino gehiagotan. Hala ere, ez zuen etsitzen. Esan zuen behin: *"Mundu honetan aldaketa bat ikusi nahi baduzu, hasi zuhaitz bat landatzen."*

2004an, bere lana mundu osoan aitortu zuten, eta Bakearen Nobel Saria jaso zuen, emakume afrikar batek lehen aldiz. Wangari erakutsi zigun naturaren babesa eta gizartearen indartzea elkarrekin lotuta daudela. 2011n hil zen, baina bere Green Belt Movement mugimendua jarraitzen du zuhaitzak landatzen eta mundua hobetzen.

Mezua haurrei:

Wangarik erakusten digu, ekintza txiki batekin —zuhaitz bat landatuz—, mundua aldatu dezakegula. Garrantzitsua da natura zaintzea eta elkarri laguntzea, eta guztion artean mundu hobe bat eraiki dezakegu.